האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

סילבוס

עיצוב המרחב בישראל - 40971

תאריך עדכון אחרון 16-02-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס:גאוגרפיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר:סמסטר ב'

שפת ההוראה:עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז):שלמה חסון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: mshasson@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:
פרופ שלמה חסון

תאור כללי של הקורס:
קורס זה עוסק בתכנון ובפיתוח מרחבי בישראל. במסגרת זו ייבחן מגוון רחב של נושאים ובכלל זה:

1. ההתפרסות של הפיתוח הכלכלי על פני המרחב והפערים הכלכליים בין האזורים השונים,
2. היכולת להכיל מבחינה חברתית קבוצות שונות במרחב: לצמצם פערים בן אזורים ומגזרים ובכלל זה היכולת לספק דיור לקבוצות של צעירים הנמצאים בשלב הראשון של המוביליות הכלכלית,
3. התפרסות השטח הבנוי והשטח שאינו בנוי וההשפעה על איכות החיים והסביבה של תושבי המדינה,
4. מערכת היחסים בין גידול האוכלוסייה לבין מערכת המשאבים ובכלל זה קרקע, סביבה, מים, אנרגיה ותחבורה
5. שיתוף פעולה חוצה גבולות בתחום התכנון והפיתוח המרחבי בין ישראל לשכנותיה.

מטרות הקורס:

1. לימוד המנגנונים המעצבים את המרחב? שאלה זו מתחקה אחר הכוחות המעצבים את המרחב ויחסי הגומלין שביניהם
2. בירור האתגרים הניצבים בפני התכנון המרחבי? במסגרת זו יש לברר עם אילו סוגיות ואילוצים מרחביים, כלכליים ומוסדיים מתמודד כיום ויצטרך להתמודד בעתיד התכנון המרחבי.
3. חשיפת המענים הראויים? במסגרת זו יש לברר כיצד צריך להתמודד עם האי-שוויון האזורי, כיצד יש לנהל את המשאבים של קרקע, מים, אנרגיה, תחבורה וסביבה וכיצד להסדיר את התכנון והפיתוח המרחבי בין ישראל לשכנותיה הקרובות והרחוקות.
4. התחקות אחר יכולת מוסדות התכנון להתמודד עם התהליכים המתחוללים תוך כדי פיתוח ראייה מערכתית הצופה פני עתיד או יעמדו מולם חסרי אונים? במסגרת זו נפתח מספר תסריטים המציגים אפשרויות שונות ביחס להתפתחות המרחב ונגבש מספר אסטרטגיות ביחס לדרך התמודדות התכנון והפיתוח עם הסוגיות שנסקרו בקורס.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להבין את התיאוריה של עיצוב המרחב.
2. לזהות את התהליכים והמגמות בעיצוב המרחב.
3. לפתח תסריטים שונים בתחום עיצוב המרחב.
4. להתוות כיווני פיתוח חדשים בתחום התכנון המרחבי

דרישות נוכחות (%):

100

שיטת ההוראה בקורס:הרצאות, דיונים, תרגילים, הצגת עבודות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא: היבטים תיאורטיים של עיצוב המרחב
2. המנגנונים המעצבים את המרחב
3. הדילמה המרחבית של ישראל
4. גישות בפיתוח מרחבי

5. התמורות שיעצבו את המרחב
5. הכנת תסריטים בתחום המרחבי

חומר חובה לקריאה:

שלמה חסון (עורך). 2012. עיצוב המרחב בישראל: המפה היישובית והקרקעית. ירושלים: הוצאת כתר וקרן קיימת לישראל.
שלמה חסון. 2015. "עיצוב המרחב בעידן של אי-ודאות". הרשת הגאוגרפית, כרך 8, עמודים 15-39 .
שלמה חסון, עודד קוטוק, דורון דרוקמן ודוד רוטר (עורכים). 2016. ישראל 2048: חשיבה אסטרטגית לתכנון ופיתוח מרחבי. ירושלים: מרכז שאשא למחקרים אסטרטגיים ומשרד האוצר.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 80 %
הגשת תרגילים 20 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
41 Mevo Hahoresh